

POLITIET

Kriminalitetstall og resultater - 2020

Nordland politidistrikt

FORORD

2020 har vært et år utenom det vanlige, også for politiet i Nordland. Vi har fått testet vår evne til omstilling, og vi har fått testet nye måter å løse våre oppdrag på. Vi har også fått tildelt en del nye arbeidsoppgaver – blant annet grensekontroll – som har påvirket vår totale oppgaveløsning.

Jeg er derfor glad for å se at straffesaksresultatene i annerledesåret viser at vi har klart å levere en god polititjeneste. Nordland politidistrikt har i 2020 opprettholdt en høy oppklaringsprosent på 61,9 %, mens landssnittet er på 49,4 %. Innenfor de fleste sakskategoriene har vi oppklart flere saker enn før, og vi har gjort det på kortere tid.

Vi har gjennom året klart å bygge ned den totale mengden straffesaker, og vi har nå tidenes lavest restansesituasjon i Nordland. Pandemien har gitt oss mulighet til å jobbe mer konsentrert med straffesaker. Både etterforskere og påtalejurister har hatt svært lite reising, kurs og rettsoppmøter. I tillegg har vi hatt en nedgang i antall anmeldte saker – også innenfor de mest alvorlige sakskategoriene som normalt er mer krevende å etterforske. Innenfor voldskriminaliteten har vi hatt en nedgang på 14 %. Denne nedgangen kan langt på vei forklares med at utelivet har vært nedstengt store deler av året. Det samme gjelder for voldtektssakene som er redusert med 21 % i 2020.

Mer bekymringsfullt er det å se at ungdomskriminaliteten øker. Her har vi en jobb å gjøre sammen med kommuner og andre som jobber med ungdom. Jeg er også bekymret for den skjulte kriminaliteten. Den grove volden i hjemmet har gått ned med 24 %. Det er ingen grunn til å tro at denne kriminaliteten reelt sett har gått ned, tvert imot tilsier økt isolasjon, fortetting i hjemmet, mer arbeidsledighet og flere økonomiske bekymringer en økt risiko for familievold. Og jeg er særlig bekymret for barna – de mest sårbare av alle – som kanskje ikke har blitt sett, hørt eller har fått den hjelpen de trenger i et nedstengt samfunn. I denne situasjonen har det vært viktig for politiet å snakke med flest mulig barn, og jeg er ekstra glad for å se at vi til tross for alle smittevernbegrensninger, har klart å gjennomføre flere barneavhør i 2020 enn året før. Å snakke med barna er det viktigste vi kan gjøre for å avdekke grov vold og seksuelle overgrep mot barn – samtidig sender vi tydelige signaler til de som begår denne type handlinger at de blir tatt.

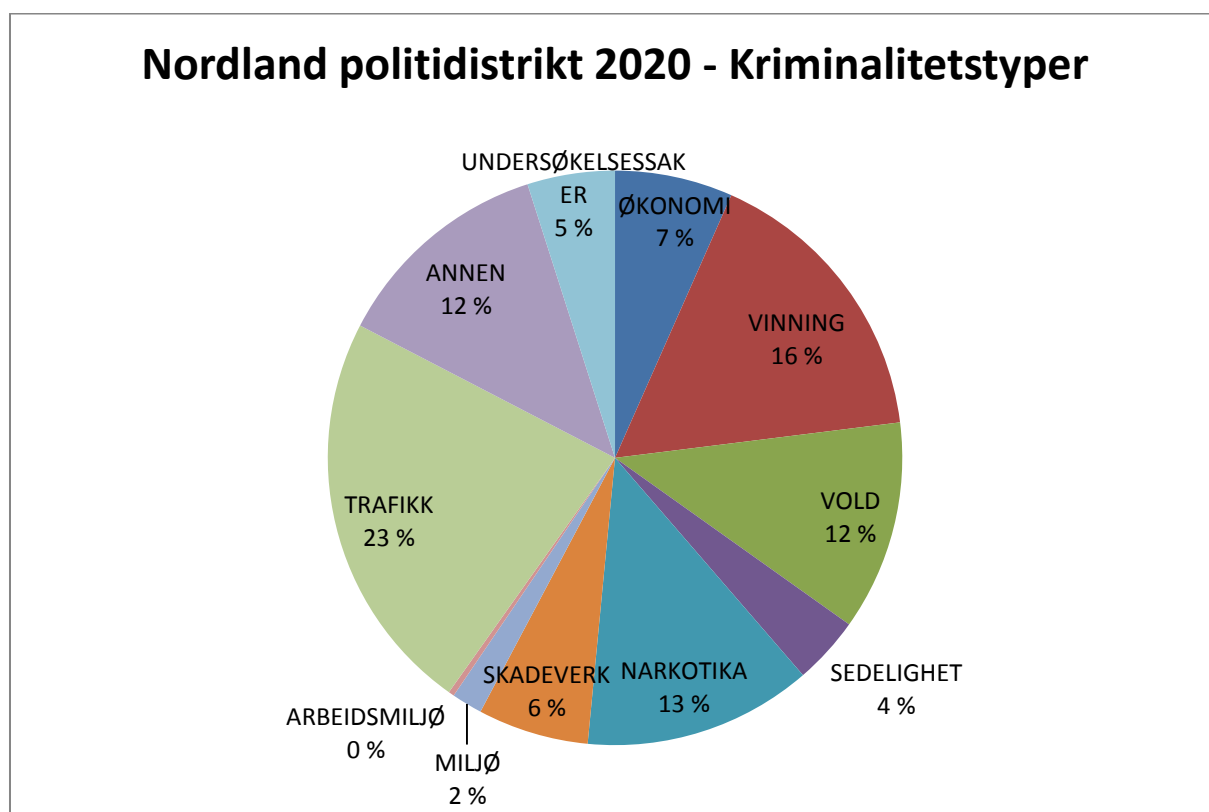
Heidi Klækstad, politimester i Nordland

STRAFFESAKSBEHANDLING

Anmeldte straffesaker Nordland politidistrikt

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
ØKONOMI	763	800	744	816	739	-9 %
VINNING	2 315	1 949	1 855	1841	1826	-1 %
VOLD	1 695	1 592	1 593	1530	1316	-14 %
SEDELIGHET	525	477	458	413	424	3 %
NARKOTIKA	1 972	1 715	1 782	1590	1434	-10 %
SKADEVERK	660	679	606	731	695	-5 %
MILJØ	201	159	134	148	193	30 %
ARBEIDSMILJØ	55	48	56	51	36	-29 %
TRAFIKK	2 888	2 700	2 528	2500	2540	2 %
ANNEN	1 793	1 801	1 542	1530	1387	-9 %
UNDERSØKELSESSAKER	697	669	584	559	549	-2 %
Sum	13 564	12 589	11 882	11709	11139	-5 %

Kilde: JUS066 (fryste tall)

Kilde: JUS066 (fryste tall)

Oppklaringsprosent

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
Landsbasis	52,6 %	52,3 %	50,9 %	49,4 %	-1,5 %
Nordland	65,4 %	63,3 %	62,0 %	61,9 %	-0,1 %
Sedelighet	60,9 %	64,0 %	62,2 %	65,3 %	3,1 %
Voldtekt	43,4 %	40,2 %	36,4 %	39,6 %	3,2 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	72,9 %	75,0 %	78,7 %	69,0 %	-9,7 %
Prioriterte voldssaker	51,3 %	64,3 %	50,9 %	67,7 %	16,8 %
U18	78,9 %	80,3 %	82,2 %	85,3 %	3,1 %

Saksbehandlingstid

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
Landsbasis	73	77	75	71	-5,3 %
Nordland	96	84	92	84	-8,4 %
Sedelighet	200	206	227	194	-14,5 %
Seksuelle overgrep	211	218	226	201	-11,1 %
Prioriterte voldssaker (maks 90 dager)	130	149	175	125	-28,6 %
U18 (maks 42 dager)	48	63	52	40	-23,1 %

Restanser

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
Ikke påtaleavgjorte saker	2961	2897	2983	2457	-17,6 %
Eldre enn 3 måneder	1467	1426	1 646	1 230	-25,3 %
Eldre enn 12 måneder	192	238	254	262	3,1 %

Tilrettelagte avhør

	2016	2017	2018	2019	2020	Endring 2019- 2020
Tilrettelagte avhør (gjennomført)	479	489	396	396	423	7 %

Straffereaksjoner

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
Dommer totalt	2494	3 247	3 026	2524	-16,6 %
Ubetingede dommer	915	1 258	1072	1074	0,2 %
Betingede dommer	442	560	556	331	-40,5 %
Samfunnsstraff	218	260	262	276	5,3 %
Saker til konfliktrådet	216	204	211	179	-15,2 %
Inndragning (beløp)	kr 1 140 052,00	kr 1 864 692,00	kr 2 160 585,00	kr 2 374 398,00	9,9 %

UTVALGTE KRIMINALITETSOMRÅDER

Narkotika

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019- 2020
NARKOTIKA	1 715	1 782	1590	1434	-9,8 %
Narkotikalovbrudd etter legemiddeloven	1 173	1 243	1 037	866	-16,5 %
Narkotikalovbrudd etter straffeloven	475	475	480	516	7,5 %
Grov narkotikaovertrødelse	32	34	47	18	-61,7 %
Dopinglovbrudd etter legemiddeloven	17	12	14	15	7,1 %
Dopinglovbrudd etter straffeloven	18	18	14	21	50,0 %

Sedelighet

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019- 2020
SEDELIGHET	477	458	413	424	2,7 %
Voldtekt	127	112	113	89	-21,2 %
Seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år	59	63	57	53	-7,0 %
Seksuell omgang med barn 14-16 år	35	34	33	38	15,2 %

Trafikk

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019-2020
TRAFIKK	2 700	2 528	2 500	2 540	1,6 %
Kontrollerte førere	29 024	21 682	19 876	9 670	-51,3 %
Promillekjøring	525	565	591	585	-1,0 %
Trafikkuhell med personskade	157	161	163	141	-13,5 %
Drepte i trafikken	6	4	16	9	-43,8 %

Drepte i trafikken er uoffisielle og foreløpige tall fra SSB pr desember. SSB tall vil justeres med informasjon om skadde og vil først være klar i mai.

Vinning

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019- 2020
VINNING	1 949	1 855	1 841	1 826	-0,8 %
Grove tyveri fra bolig	27	43	19	20	5,3 %
Grovt tyveri fra person på offentlig sted	5	6	5	0	-100,0 %
Ran	5	5	10	3	-70,0 %

Vold

	2017	2018	2019	2020	Endring 2019- 2020
VOLD	1 592	1 593	1 530	1 316	-14,0 %
Familievold	368	304	413	420	1,7 %
Mishandling i nære relasjoner	191	157	156	118	-24,4 %
Drap	0	1	1	0	-100,0 %
Voldssaker med særskilt saksbehandlingsfrist	102	112	114	92	-19,3 %
Trusler	482	477	438	346	-21,0 %

Ungdomskriminalitet

	2019	2020	endring	endring %
ANNEN	75	133	58	77 %
MILJØ	1	2	1	100 %
NARKOTIKA	113	94	-19	-17 %
SEDELIGHET	86	107	21	24 %
SKADEVERK	89	104	15	17 %
TRAFIKK	93	91	-2	-2 %
UNDERSØKELSESSAKER	7	21	14	200 %
VINNING	98	94	-4	-4 %
VOLD	116	138	22	19 %
ØKONOMI	14	12	-2	-14 %
Totalsum	692	796	104	15 %

STRAFFESAKSUTVIKLING

Nordland politidistrikt registrerte i 2020 totalt 11.139 anmeldelser mot 11.709 i 2019, og 11.882 i 2018. Det utgjør en nedgang på 5 % de to siste årene. Antall anmeldelser har historisk sett gått ned over år, og 2020 skiller seg således ikke ut fra tidligere år.

Trafikksaker utgjør 23 % av antall anmeldte saker og vinning 16 %, men det er likevel sedelighetssakene politiet bruker mest tid på. Disse utgjør kun 4 % av den totale saksmengden.

Det er i kategorien vold vi ser den største negangen i antall anmeldelser. Fra 2019 til 2020 har vi hatt en nedgang på hele 14 %. En forklaring på denne nedgangen kan knyttes til nedstegningen av samfunnet i mars 2020, og reduserte skjenketider. Det har påvirket voldskriminaliteten positivt ved at det tradisjonelle utelivet har vært begrenset i deler av 2020.

Hvordan dette har påvirket den mer skjulte volden slik som vold i nære relasjoner, er en større bekymring for politiet. Det er ingen grunn til å anta at nedgang i antall anmeldelser skyldes at det begås færre lovbrudd.

Det er 14 % reduksjon i voldssaker i 2020, noe som kan forklares med redusert uteliv. Dog gir det grunn til bekymring da det ikke er noe som nødvendigvis reduserer den skjulte volden slik som familievold

RESTANSESITUASJONEN

I 2020 er det truffet 12.224 påtaleavgjørelser. Forholdet mellom innkomne saker og avgjorte saker har medført at totalbeholdningen av saker er redusert med 1085 saker. Politidistriktet har i samme periode redusert saksbehandlingstiden fra 92 dager i 2019, til 84 dager i 2020.

Nordland politidistrikt har aldri tidligere hatt en så god restansesituasjon. Totalbeholdningen av straffesaker som er til etterforskning og påtalebehandling i politidistriktet er redusert med 1085 saker i 2020.

Det er svært gledelig at politidistriktet har klart å redusere den totale mengden straffesaker. Dette er en konsekvens av at man gjennom den pågående pandemien har fått mulighet til å styre flere ressurser inn mot straffesaksarbeidet. Det har vært færre reiser, rettsoppmøter og andre samlinger, noe som har gitt rom til å bygge ned restansene. En uheldig konsekvens av dette er at en rekke rettsaker ble utsatt som følge av pandemien. Avvikling av de utsatte sakene vil foregå et stykke ut i 2021.

Når en ser totalbildet og tar hensyn til at det har vært en nedgang i flere av de mest arbeidskrevende sakskategoriene, har dette medført at restansesituasjonen er bedre enn noen gang tidligere. Selv om kompetanseheving har vært vanskeligere å gjennomføre med smittevernsbegrensningene, har politidistriktet klart å opprettholde obligatorisk årlig opplæring for våre etterforskere og påtalejurister. Dette har vært viktige å gjennomføre for å opprettholde kvaliteten i etterforskningen.

OPPKLARTE SAKER

Nordland politidistrikt har i 2020 opprettholdt en høy oppklaringsprosent. I 2019 var oppklaringsprosenten i politidistriktet på 62 %, mens den i 2020 er på 61,9 %. På landsbasis ligger oppklaringsprosenten på 49,4 %. Et av politidistriktets mest prioriterte områder er arbeidet med seksuelle overgrep. Det er gledelig å se at også innenfor denne kategorien har politidistriktet høy oppklaring med 65,3 %. Det er en økning på 3,1 % sammenlignet med 2019.

“ I 2019 var oppklaringsprosenten i politidistriktet på 62 %, mens den i 2020 er på 61,9 % ”

Høy oppklaringsprosent indikerer god kvalitet i etterforskningen, noe politidistriktet har hatt fokus på å forbedre de siste årene.

OVERGREP MOT BARN

Politidistriktet har over år hatt et særskilt fokus på å forebygge, avdekke og etterforske saker hvor barn er fornærmet. Gjennom pandemien har vi hatt en nedgang på 7 % i antall anmeldelser knyttet til seksuell omgang og voldtekt av barn u/14 år. Går vi nærmere inn på tallene ser vi at i kategorien voldtekt av barn u/14 år har vi en nedgang på 37 % i 2020. Det er ingenting som tilsier at nedgangen skyldes færre overgrep, og vi er bekymret for mørketall.

En annen faktor som øker politiets bekymring er at vi ser en liten nedgang i familievold, og spesielt mishandling i nære relasjoner som har en nedgang på 24,4 %. Barn er i stor grad avhengig av at alle som står rundt barnet fanger opp når noe er galt, og at de melder fra om dette.

Politiet bekymrer seg for at mørketallene trolig har økt på dette området i perioden hvor mange barn har hatt mindre kontakt med andre. Dette bedret seg dog etter at skoler og barnehager startet opp igjen etter sommerferien.

Frykter mørketall selv om Statens Barnehus i Bodø har gjennomført 27 flere avhør i 2020 sammenlignet med i 2019.

I den situasjonen som har vært i 2020 har politiet hatt fokus på å opprettholde arbeidet med barn. Ved årets slutt har det på Statens Barnehuset i Nordland blitt gjennomført 423 tilrettelagte avhør av barn og andre særlig sårbare personer. Dette er en økning sammenlignet med 2019, da det ble gjennomført 396 tilrettelagte avhør av barn.

VOLD

I 2020 har det vært en klar nedgang i antall voldsaker i politidistriktet. I 2019 ble det anmeldt 1.530 saker, mens det i 2020 ble anmeldt 1.316 saker.

Nedgangen som utgjør 14 % er positiv, etter flere år med oppgang. En mulig forklaring på denne nedgangen er at utelivet i store deler av året har vært svært redusert.

Mindre folk ute natterstid og reduserte åpningstider/stengte barer har medført færre ordensforstyrrelser og færre voldssaker.

VOLDTEKT

2020 har vært et år utenom det vanlige. Det har vært et år med lite sosial omgang, og et svært redusert uteliv. Denne situasjonen mener vi har påvirket kriminalitetsbildet.

En kategori som skiller seg spesielt ut er voldtekt. I 2018 ble det anmeldt 112 voldtektssaker, i 2019 213 saker og i 2020 mottok politidistriktet 89 anmeldelser. Dette utgjør en reduksjon på 21 %.

For politidistriktet er nedgang i voldtektssaker med voksne en positiv utvikling. Erfaringsmessig er mange av sakene som blir anmeldt såkalte festvoldtekter. Vi har ingen indikasjoner på at det er store mørketall på dette området. Vi er derimot bekymret for voldtekt av barn.

Når det gjelder oppklaringsprosenten på dette området har den økt med 3,2 % siste året, og er i 2020 på 39,6 %. Det er også positivt å se at saksbehandlingstiden er redusert med 25,8 % i 2020.

Politiet mener nedgangen i voldtektssaker er knyttet til en reduksjon i antall festvoldtekter.

UNGDOMSKRIMINALITET

Anmeldte saker hvor gjerningspersonen er under 18 år, har økt med 15 % i 2020. Økningen er størst innenfor kategorien "annen" som blant annet inkluderer trafikk saker, men i tillegg ser vi en økning i saker knyttet til kategoriene sedelighet (økning med 24 %), vold (økning med 19 %) og skadeverk (økning med 17 %). Det er en nedgang i kategorien narkotika med 17 %.

Det har i 2020 vært en økning i antall anmeldte saker hvor gjerningspersonen er under 18 år.

Det har over år vært svingninger knyttet til ungdomskriminalitet, men en økning gir grunn til bekymring, og er et tydelig signal om at politiet også i 2021 må ha fokus på denne typen kriminalitet, og jobbe tett med andre etater som også har fokus på ungdom.

Når det gjelder saksbehandlingstiden har det vært en reduksjon i 2020, og politidistriktet har nå en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på under 42 dager som er målet vårt. Samtidig ser vi en økning i oppklaringsprosent fra 83,1 % i 2019 til 85,3 % i 2020.

Politiet vil fortsatt holde høyt fokus på dette fagområdet. Å forebygge og forhindre at ungdom kommer skeivt ut er viktig for at de skal få et godt utgangspunkt i livet.

BEKYMRINGSMELDING I FORVALTNINGSSPORET

Nordland politidistrikt har over lengre tid arbeidet systematisk med å øke bevisstheten og kunnskapen om bruk av forvaltningshjemplene for å forebygge kriminalitet.

Vi har klart å få til en kultur for å melde fra om bekymringer hva gjelder tillatelser gitt av politiet. Dette gjelder saker som tilbakekall av våpenkort, rett til å føre motorvogn, kjøreseddel, pass, ordensvakt mm. Av antall bekymringsmeldinger vi mottar går vi videre med ca. 80 %.

“ Vi har klart å få til en kultur for å melde fra om bekymringer hva gjelder tillatelser gitt av politiet ”

Utvikling bekymringsmeldinger i Nordland politidistrikt:

- 2017: 253 bekymringsmeldinger
- 2018: 388 bekymringsmeldinger
- 2019: 603 bekymringsmeldinger
- 2020: 871 bekymringsmeldinger

Fra et våpenbeslag som ble gjort med bakgrunn i en bekymringsmelding som kom etter at våpeneier hadde vært involvert i en voldshendelse i hjemmet.

GRENSEKONTROLL

16. mars 2020 ble det besluttet 10 dagers midlertidig personkontroll på indre Schengen-grense for å begrense spredning av Covid-19. For Nordland politidistrikt sin del var dette grensepasseringene på Bjørnfjell, Junkerdal, Umbukta, Skarmodalen og Krutfjell. Kontrollene på grensen skulle være kunnskapsbasert, noe som vil si at vi ved bruk av etterretning satte kontrolltidspunktene i de tidsrommene det var mest trafikk.

Grensekontrollen ble forlenget etter den første beslutningen, og mot slutten av året ble også kontrollene skjerpet til å gjelde hele døgnet - alle dager i uka. Grensekontroll har vært en ressurskrevende oppgave for politiet, men vi har fått tilført ekstra mannskaper, samt hatt god bistand fra Heimevernet og Tollvesenet.

En av flere utfordringer som har møtt politiet på grensen er knyttet til værforholdene. I en periode i forbindelse med ekstremværet Frank måtte grensene stenge for all trafikk. En av de viktigste erfaringene vi har gjort oss er at samarbeidet mellom aktørene i samfunnet fungerer godt. Vi har et felles mål i å begrense spredning av covid-19, slik at vi etter hvert skal kunne returnere til en normalsituasjon.

Kontroll på grenseovergangene har vært en arbeidsoppgave som har preget politiet i 2020. Heldigvis har vi hatt god hjelp av Heimevernet og Tollvesenet. Foto Narvik kommune

Tall i forbindelse med grenseoppdraget 2020:

- Inn i Norge fra grensen i Nordland: 77.209 personer
- Henviste til karantene: 7.675 personer
- Bortvist/nektet innreise/frivillig snudd: 1.148 personer

PASS OG ID-KORT

30. november 2020 ble de nye pass og ID-kortene lansert, og med det har Norge og Nordland fått høynet sikkerheten knyttet til ID-arbeid betraktelig. Ikke bare er passene blitt nye og mer sikker, men kontrollen med å sikre riktig identitet til de som får utstedt pass er betraktelig bedre. Dette kvalitetsløftet skyldes at de tekniske løsningene er blitt bedre, og at kompetansen hos saksbehandlerne som gjør ID-kontrollen er hevet.

På grunn av reiserestriksjoner har etterspørselen etter pass vært lav i 2020, og det nye ID-kortet er frivillig å skaffe seg.

Sikker utstedelse av pass og ID-kort er viktig for å nå målet om at en person kun skal ha én identitet i Norge

POLITIETS NETTPATRULJE

Politiet i Nordland har i 2020 fortsatt jobben med å etablere en digital tilstedeværelse i sosiale media. Politiets Nettpatrulje i Nordland har som hovedfokus å understøtte politiets forebyggende arbeid, samt være et lavterskel kontaktpunkt for innbyggerne i forhold til å gi råd, veiledning og ta i mot tips.

Politiet opplever at det er en økende bruk av det digitale tilbudet på facebook, og at de som tar kontakt har relevante problemstillinger. Nettpatruljen i Nordland økte sine åpningstider under den første nedstegningen på våren for å imøtekomme innbyggernes behov for kontakt med politiet.

FELLES NAMSFOGD

2020 var siste året med 11 namsmenn i Nordland politidistrikt. Det har over år vært jobbet med en ny organisering av namsmannsoppgavene. Fra og med 1. januar 2021 ble den nye organiseringen med en felles Namsfogd i Nordland iverksatt. Formålet med å etablere en namsmyndighet er økt rettsikkerhet, likebehandling og økt effektivitet i sakene for innbyggerne. Nærheten til publikum opprettholdes og videreføres ved at vi beholder en desentralisert struktur, det vil si at saksbehandlere i tidligere namsdistrikt ikke endrer arbeidssted. Ny organisering ivaretar slik et kompromiss mellom hensynet til nærhet og hensynet til spesialisering.

I 2020 har vi hatt lang saksbehandlingstid på utleggsaker og gjeldsordning. Her har politidistriktet iverksatt tiltak for å bedre saksbehandlingstiden.

TILLIT TIL POLITIET

Politidistriktet har også i 2020 jobbet for å være et politi som er tilstede, tilgjengelig og aktiv i sitt arbeid for å forhindre at kriminalitet skjer. Samtidig skal vi være et politi som etterforsker og irrettefører når kriminalitet har skjedd.

Innbyggerundersøkelsen for 2020 viser at 93 % av de forespurte føler seg meget trygg, eller ganske trygg i Nordland. Dette er samme prosentandel som i 2019, men andelen som følger seg meget trygg, økte i 2020.

Når det gjelder tillit til politiet svarer 79 % av de spurte at de har svært stor eller ganske stor tillit til politiet. Dette er en økning sammenlignet med 2019 da det var 76 % som svarte at de hadde svært stor, eller ganske stor tillit til politiet. På spørsmål om innbyggerne i Nordland opplever at politiet kommer raskt til stedet når det er akutt behov for hjelp, svarer 55 % at de er helt eller delvis enig i dette, mens på landsbasis svarer 60 % at de er helt eller delvis enig.

For Nordland politidistrikt er dette en indikator på at vi må jobbe videre med å forbedre responstiden vår, og være mer synlige for publikum.